

Når Ankestyrelsen kommer på besøg ...

Kan en kommunalt støttet idrætshal drive sit eget fitness center på "kommercielle" vilkår (ikke-forening)?

Fritidssamrådet 31. oktober 2024, Frederikshavn

Theis Bavnhøj Hansen, teamleder fritidsområdet

Sammen skaber vi det bedste sted

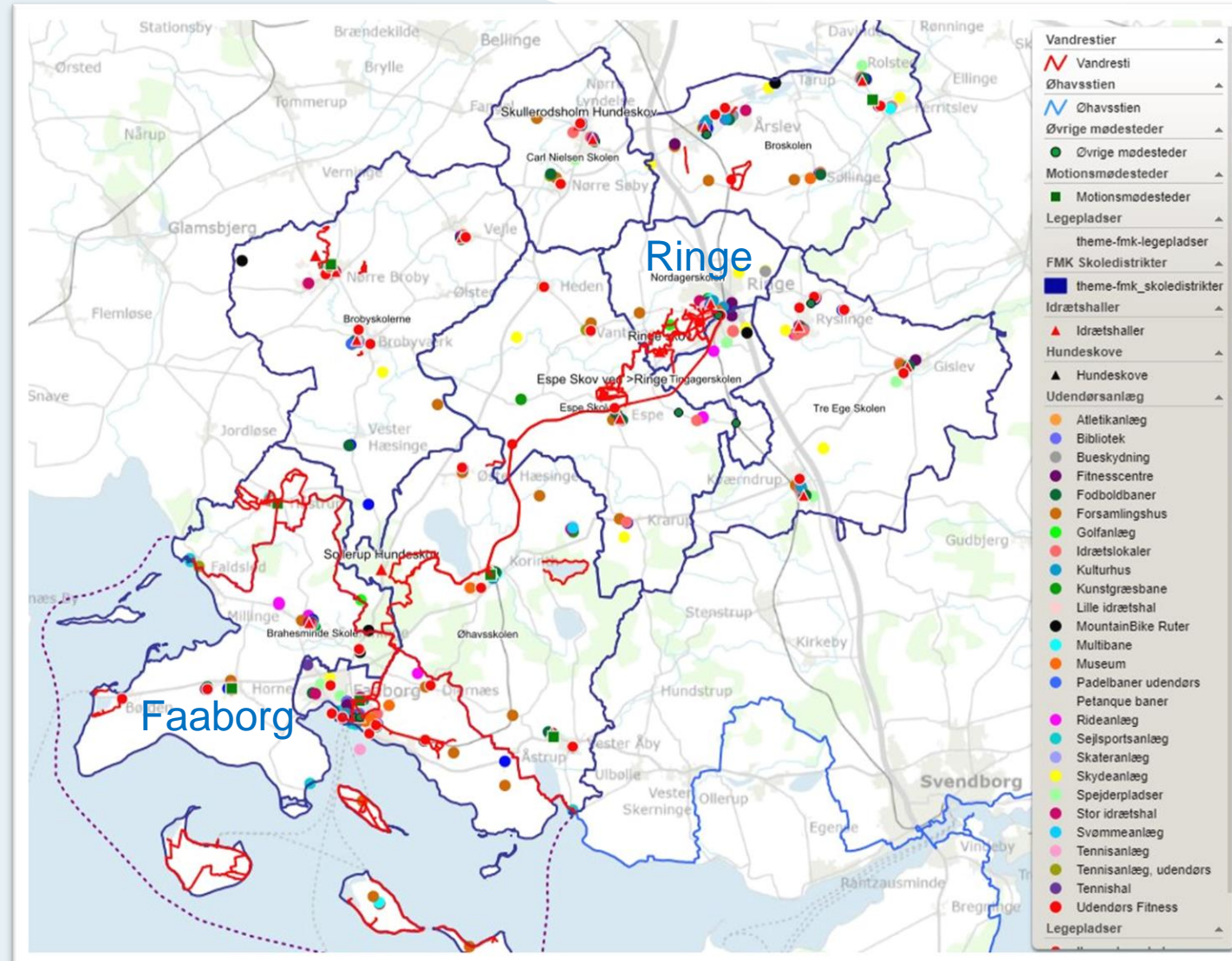
Indholdet

- Ja, men...
- Faaborg-Midtfyn i tal
- Sagen om en klage over fitness udbudt af et idrætscenter, og folkeoplysende foreninger
- Historiske, politiske, juridiske nedslag - baggrunden
- Da Thisted fik besøg af Ankestyrelsen...
- Opsamling og gensidig erfaringsudveksling

FMK i tal

- 52.000 borgere og Fyns største areal
- Ringe og Faaborg er hovedbyer med knapt 7.000 borgere
- 60 landsbyer, 21 lokalråd
- Mere end 1/3 af børnene går i friskole
- 16 selvejende idrætshaller – heraf 2 større idrætscentre
- Masser af andre lokale mødesteder... primært ejet af foreninger og støttet af kommunen
- Netop kørt et § 17, stk. 4 udvalg om "Liv i lokalsamfundene og på øerne"

Klagen

- Der klages første gang i 2015 til kommunalbestyrelsen i FMK af 4 private fitnesscentre i kommunen
- I 2018 sendes klagen til Ankestyrelsen af lokal ejer af fitnesscenter, som stiller ? ved kommunal støtte til idrætscentre og deres drift af fitness aktiviteter, samt kommunal støtte til et foreningsdrevet fitnesscenter
- Klagen går på konkurrenceforvridning

**Efter flere udtalelser og
breve frem og tilbage
de næste ca. 3 år...**

Sammen skaber vi det bedste sted

Ankestyrelsens afgørelse... i 2021

”Ankestyrelsen vender hermed tilbage i sagen om, hvorvidt Faaborg-Midtfyn Kommune lovligt kan yde støtte i form af driftstilskud og anlægsstøtte til selvejende institutioner, der tilbyder fitnessaktiviteter, og om kommunens tilskud til de foreninger, der tilbyder fitnessaktiviteter er i overensstemmelse med folkeoplysningsloven.

Konklusion:

- På baggrund af en udtalelse fra Faaborg-Midtfyn Kommune finder Ankestyrelsen ikke anledning til at rejse en tilsynssag.
- Vi gør derfor ikke mere i sagen.”

Citater fra sagen:

Vi lægger vægt på, at det er fast antaget i tilsynsmyndighedernes praksis og i den juridiske litteratur, at fremme af sundheden og idrætslivet er en kommunal kerneopgave.

Derudover lægger vi vægt på, at hverken Forum Faaborg eller Midtfyns Fritidscenter har til formål at generere et overskud ved deres fitnessaktiviteter.

Vi lægger således til grund, at de selvejende institutioner udelukkende varetager lovlige kommunale opgaver.

Vi bevæger os mellem Folkeoplysningsloven, Sundhedsloven og forebyggelse samt Kommunalfuldmagten (og konkurrenceloven)

– og dermed mange tolkninger, konkurrenceregler, lokal politisk virkelighed ... samt god sund fornuft

Sammen skaber vi det bedste sted

Større nedslagspunkter siden kommunesammenlægningen i 2007...

- 2007 kommunesammenlægning af 5 kommuner og ligestilling af tilskud og faciliteter – bl.a. anlægstilskud til større renoveringer (som fortsat kører)
- 2012 ny aktivitetsbaseret haltilskudsmodel – herunder udviklingspulje, sund kost, mv
- **2014** ny "by-liberal" venstre-borgmester valgt på erhvervsvenlighed
- 2015-18 Store budgetbesparelser på hal- og foreningsområdet
- 2015 klages/forespørges kommunen om svar ift kommunal anlægsstøtte
- 2016 kommunen beder Horten om en juridisk vurdering
- 2016 Konkurrence- og forbrugerstyrelsen laver roadshow med vejledning om støtteregler med afsæt i undersøgelse af konkurrence forvridning ift dans og fitness
- 2017 EU fastslår at støtte til fitnessforeninger fra DGI og DIF via Foreningsfitness og fra Folkeoplysningsloven ikke er ulovlig statsstøtte
- **2018** ny borgmester og et § 17, stk. 4 udvalg igangsat vedr. kommunens samarbejde med haller og foreningsliv – sparede midler tilbageføres i ny form, og arbejdet med en håndbog startes
- 2018 klage over offentlig konkurrenceforvridning sendes Ankestyrelsen og til daværende økonomi- og indenrigsminister Simon Emil Ammitzbøll-Bille, Liberal Alliance
- 2019 Midtfyns Fritidscenter går konkurs pga. dårlige økonomiske dispositioner/investeringer
- 2021 Ankestyrelsen sender afgørelse
- 2021 fitness har i buldret frem i årtier, og flere sager afklares efter afgørelsen
- 2021 Håndbog om samarbejde med idrætshallerne
- ...

Konkurrence- og forbrugerstyrelsen vejledning og "roadshow" 2016

Støtte til folkeoplysende foreninger

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen

Undersøgelsens resultater

Copenhagen Economics undersøgte den offentlige støttes effekt på konkurrencen på fitness - og danseområdet. Undersøgelsens hovedresultater:

- Nationalt plan:
 - Begrænset risiko for konkurrenceforvridning for både fitness og dans
- Lokalt plan:
 - Risiko for lokal konkurrenceforvridning på fitnessområdet
 - Moderat risiko for lokal konkurrenceforvridning på danseområdet
- En eventuel lokal konkurrenceforvridning afhænger af de lokale forhold og skal vurderes herefter. Copenhagen Economics konkluderer på den baggrund, at en konkret vurdering af, hvorvidt støtten er konkurrenceforvridende, bør ske på en case-by-case basis.

- Henvendelser fra private aktører
 - Støtte gennem folkeoplysningsloven og udlodningsloven forvrider konkurrencen
- Henvendelser fra kommuner
 - Svært at inddrage konkurrencehensyn i praksis

Vi finder derfor, at det ikke er korrekt, når Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen skriver, at markedet skal undersøges før støtten uddeles, så der kan tages hensyn til konkurrencen og de private virksomheder. Ifølge Kulturministeriet skal man i stedet være særlig opmærksom på krav til formål og foreningsdannelse, og ikke til de private virksomheders behov og interesser, ved tildeling af støtte.

Vi vil i øvrigt gøre opmærksom på, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens vejledning alene vedrører de forhøjede tilskud, der måtte gå ud over folkeoplysningslovens minimumsbestemmelser, selv om de indledende afsnit kan give indtryk af at vedrøre den samlede støtte. Styrelsen anerkender således de grundlæggende principper i loven – nemlig at støtte skal gives til organiseringen, ikke aktiviteten.

Med dette brev håber vi at kunne imødegå evt. misforståelser som følge af Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens skrivelse.

Med venlig hilsen

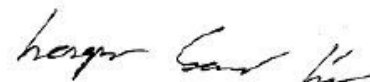
Per Paludan Hansen, formand for DFS

Søren Møller, formand for DGI

Peder Bisgaard,
formand for Dansk Firmaidrætsforbund

Kasper Sand Kjær, formand for DUF

Niels Nygaard, formand for DIF

Notat - behandling af henvendelsen fra Skattesagsadvokaterne

Sag: 18.15.08-100-1-17
Theis Bavnhøj Hansen
By, Land og Kultur
24-05-2017

Mail fra DGI den 24. maj 2017:

Vi anser brevet for at være stærkt manipulerende. Sunds foreningsfitness sag er efter vores bedste vurdering et fejlskøn. Vi har lagt sag an mod Ankestyrelsen og beskæftigelsesministeren er i gang med at ændre reglerne på området, sådan at der ikke kan være tvivl om, at efterlønnere og dagpengemodtagere gerne må arbejde frivilligt i foreningsfitness. Det er i hvert fald ministerens synspunkt og vi formoder, at han kan finde et flertal for sin sag. Jævnfør ministeren oplæg til forhandlinger.

Den 23. maj 2017 modtager FMK opfordring gives. Det er uklart hve

Det almennyttige aspekt i foreningsfitness består selvsagt i, at alle borgere er velkomne i foreningen.

Uddrag af Skattesagsadvokater Jeg håber, at dette var svar på dit spørgsmål.

Vi kan derfor kun opfordre Kommunen til at forholde sig aktivt til problemstillingen i forhold til vurdering af om en forening er støtteberettiget efter folkeoplysningsloven, og har et almennyttigt formål, såfremt foreningens priser er kunstigt lave i forhold til prisen på markedet for fitness i området, og såfremt foreningen anvender overskuddet, hvis der er noget, ensidigt i foreningens egen interesse, og ikke til almennyttige formål.

Vores opfattelse, understøttet af Ankestyrelsen, er at dette ikke er tilfældet, og at sådanne foreninger ikke er tilskudsberettigede.

Umiddelbar vurdering fra Kultur og fritid i FMK

Ud fra tolkningen af folkeoplysningsloven og det almennyttige aspekt, samt vurderinger fra div. relevante interessenter, så vurderer Kultur og fritid umiddelbart ikke at der er grund til ændringer i praksis omkring tilskud til folkeoplysende fitness og motions foreninger. Det almennyttige aspekt ligger i at alle borgere har mulighed for at deltage i foreningens aktiviteter, og at aktiviteterne foregår i frivilligt regi (jf. folkeoplysningslovens definition/krav til en forening). Derfor vurderes det at foreninger der vedligeholder, moderniserer og optimerer på sit udstyr af sit overskud – til såvel fitness som fodbold – gør det i et almennyttigt sigte.

KL dialogportal om Folkeoplysning

Søren Gøtzsche, Konsulent i Furesø Kommune skrev den 17. jul 2017, kl 11.32:

Vedr foreningsfitnesscentre

Hej Ina

Det gør vi overhovedet ikke noget ved. Det er et partsindlæg i en konkret sag.

Naturligvis skal kommunen altid forholde sig til, om en forening har et almennyttigt formål og tilskudsberettigede folkeoplysende aktiviteter.

Der opstår af og til diskussioner om, hvorvidt en kommunal støtte til en forening er rimelig eller ej. Det er typisk i sager, hvor der er tale om undervisning, - rideskoler, danseskoler etc. – men det kan også være i tilfælde, hvor foreninger eller andre offentlige institutioner udbyder ensartede aktiviteter.

Foreninger skal opfylde foreningsbegrebet i lovens kapitel 2, og det fremgår direkte af Bek. § 2, stk. 3, at kommunen skal være særligt opmærksom på mulige konkurrenceforvridende virkninger.

Den konkrete sag, som brevet omtaler, handler imidlertid om noget helt andet.

Ankestyrelsen har afgjort, at foreningen ikke er almennyttig i forhold til arbejdsløshedsunderstøttelse, fordi overskuddet "ikke går til almennyttige formål, men til vedligeholdelse af faciliteter og indkøb af nye driftsmidler".

Jeg tror, at ankestyrelsen er den eneste myndighed, der mener, at drift af foreningens faciliteter og indkøb af rekvisitter og udstyr, ikke er en del af foreningens støtteværdige kerneaktiviteter. Afgørelsen er da også omgående anket.

KL har allerede i juni '12 udtalt, at en fitnessforening ikke kan afvises alene med den begrundelse, at der er tale om konkurrenceforvridende aktiviteter.

Konkurrence- og forbrugerstyrelsen udgav i oktober 2015 en rapport "Fører støtte til fitness og dans til forvridding af konkurrencen?", som gav anledning til en del debat.

Resultatet var da også, at man efterfølgende afholdt en række informationsmøder henover landet, hvor man konkluderede, at kommunale tilskud efter folkeoplysningsloven er lovlige og ikke er i strid med konkurrencelovens § 11 a.

Det blev fastslået, at hverken vejledning eller konkurrencelov ændrer på folkeoplysningslovens regler. Der er tale om anbefalinger, og konkurrencehensynet kan inddrages, men det er udgangspunktet, at kommunerne har mulighed for at fastlægge lokale tilskudsmodeller og forskellige måder at uddele støtte på.

Så det korte svar på dit spørgsmål må være, at vi bare vurderer hver enkelt sag for sig, - fuldstændigt som vi plejer.

Mange hilsner

Søren

DGI og DIF på banen

DGI og DIF har som led i sagen bl.a. skrevet et brev til Ankestyrelsen, hvor de fremhæver, at Faaborg-Midtfyns Kommune støtter idrætsforeninger og idrætsfaciliteter på samme måde som andre kommuner og på fuldt lovligt vis.

Afgørelsen vedrører noget principielt

Gennem årene har nogle kommuner tøvet med at støtte foreningsfitness. Afgørelsen fra Ankestyrelsen vedrører derfor noget principielt.

Idrætsforeninger med fitness skal ikke behandles anderledes end andre idrætsforeninger. Det afgørende for, om en kommune skal støtte, er ikke aktiviteten, men organiseringsformen.

Er det et foreningsbaseret fitnesscenter med medlemmer, bestyrelse, generalforsamling, og hvor overskuddet tilfalder foreningen selv, så er der tale om en almennyttig forening, som kommunen har ret og pligt til at støtte i henhold til Folkeoplysningsloven. For kommercielle fitnesscentre, hvor ejerne har økonomiske interesser, gælder andre regler.

”Vi har armene oppe over hovedet”

Efter tre års kamp får det foreningsbaserede fitnesscenter FK Fitness nu endelig økonomisk støtte fra Silkeborg Kommune. DGI har fulgt sagen med stor forundring.

Ny afgørelse slår endnu engang fast, at kommuners støtte til foreningsfitness er lovlig

En kommune må gerne give driftstilskud og anlægsstøtte til foreningsfitness. Det fastslår Ankestyrelsen i en sag, der ifølge DGI og DIF vedrører noget principielt og kan få betydning i flere kommuner.

Opgave udvalg 2018-2019 om kommunens samarbejde med haller og foreningsliv

§ 17, stk. 4 udvalgets anbefalinger:

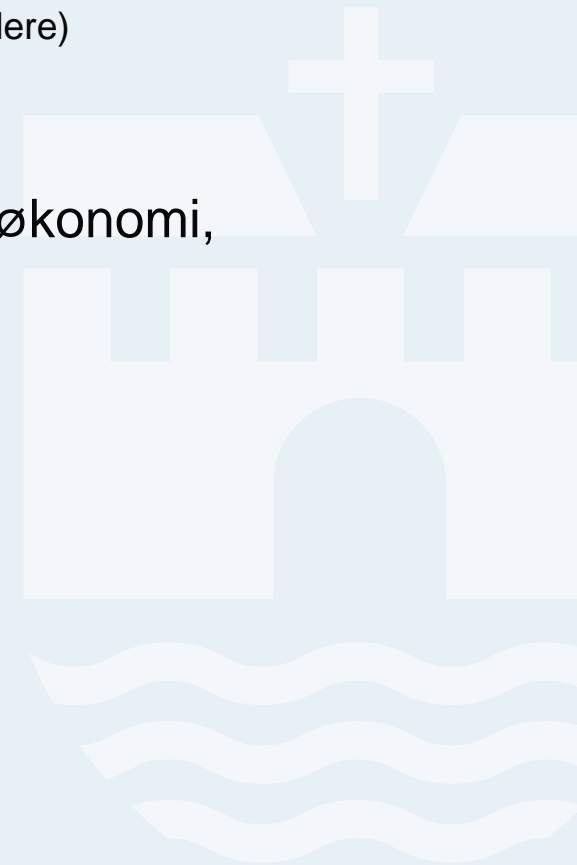
- *”Udvalget anbefaler en juridisk-økonomisk vurdering, samt beskrivelse af hvilket scenarie, der vil fungere bedst i FMK i forhold til kommunalt støttede anlægsprojekter – der enten er foreningsfrivilligt drevne eller hos selvejende institutioner. Udvalget anbefaler at der ud fra en konkret vurdering af et anlægsprojekts kompleksitet skal stilles krav om bygherrerådgivning.*
- *På baggrund af et udredningsarbejde, foreslår udvalget at der udarbejdes en politisk godkendt vejledning vedr. kommunalt støttede anlægsprojekter – som f.eks. kan være en del af ovenstående ”håndbog”.*”

Håndbog – vedr. selvejende idrætshallers drift og samarbejde med Faaborg-Midtfyn Kommune

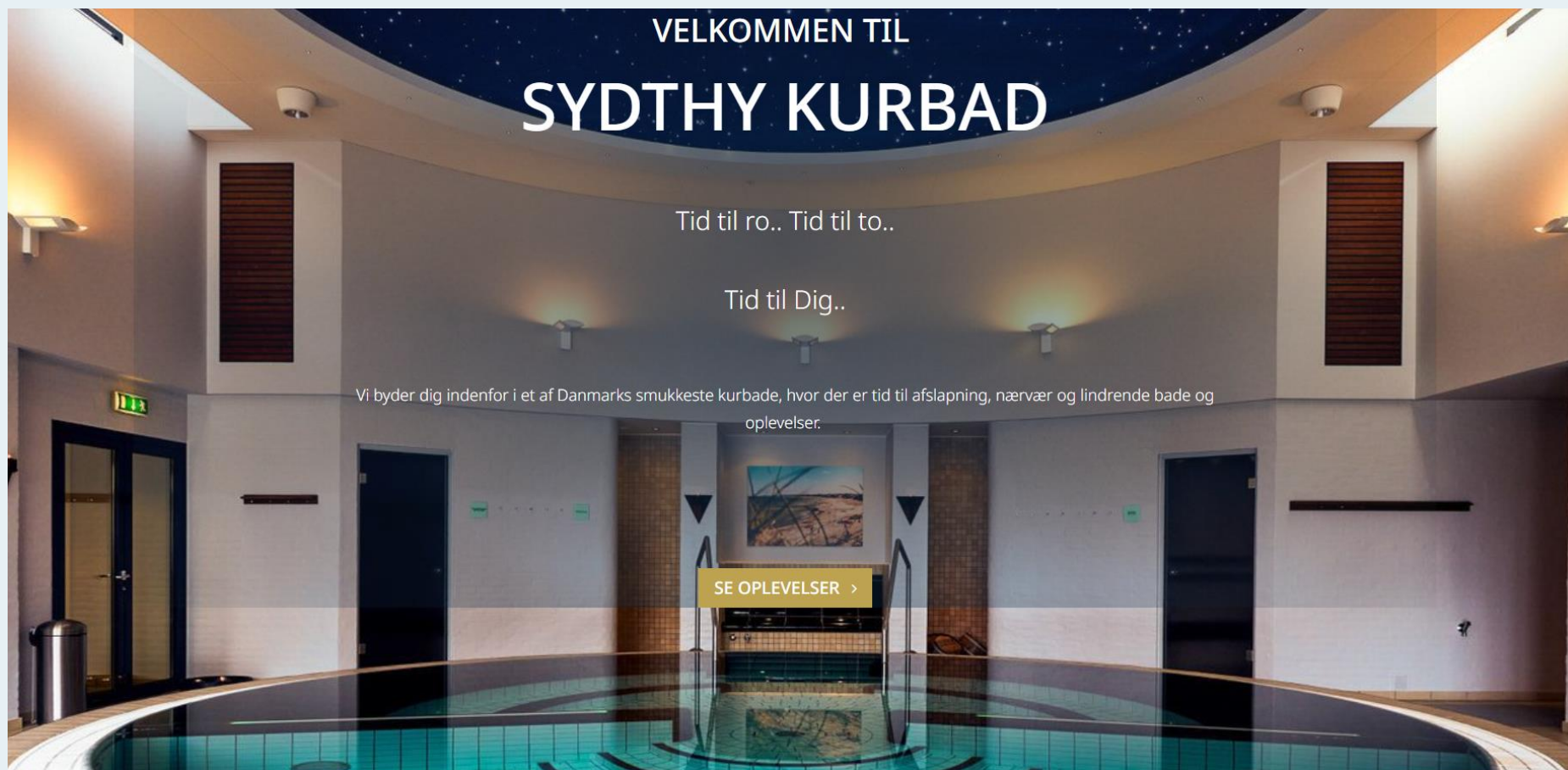
- Lovlige kommunale aktiviteter
- Kommuner må ikke bedrive erhvervsvirksomhed – DOG undtagelser:
 - Produktion til eget brug (f.eks. at hallens egen cafedrift kun er til de daglige brugere)
 - Salg af biprodukter (f.eks. mad, sandwich, eller lign. fra cafeen, der ikke er solgt, må sælges videre)
 - Salg af overskudskapacitet (f.eks. udlejning af hallens ledige tid til andre aktører)
 - Accessorisk virksomhed (f.eks. cafedrift i tilknytning til de almennyttige aktiviteter der foregår)
- Procedurer for vejledning, byggestyring, bygherrerolle, udbudsregler, økonomi, mv. vedr. kommunalt støttede anlægsprojekter i haller
- Kommunal lånegaranti til energioptimerende projekter
- Bestyrelsesarbejde- og ansvar
- Fælles regnskabspraksis for selvejende haller
- Tilsyn

Thisted Kommune og Ankestyrelsen

Thisted Kommune fik ikke medhold af Ankestyrelsen i forbindelse med etableringen af Sydthy Kurbad

Mellem lovgivning, kontrol og offentlige tilskud – og armslængde og frivillighed? ... og hvad gør I?

- Inddragelse af borgere, foreningsliv, eksperter og politikere gennem et § 17, stk. 4 udvalg
- Lav en ”håndbog” eller lignende så der skabes en fælles forståelse af rammer og vilkår, og hold det levende.
- Juridiske afklaringer...
- Konkrete og velafvejede vurderinger... tilsat god sund fornuft, der passer til den lokale og politiske kontekst. Alt kan ikke løses af regler og håndbøger – der vil altid være en gråzone og grænsetilfælde, så den konkrete og svære vurdering/beslutning skal stadig tages
- Vær omhyggelig med vurderingerne – eller spørg en god kollega!

TAK

